

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 22/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi valtion eläkerahastosta annetun lain 4 ja 6 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 7 päivänä lokakuuta 1997 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 137/1997 vp laiksi valtion eläkerahastosta annetun lain 4 ja 6 §:n muuttamisesta.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Veikko Liuksia, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Martti Kallio, sisäasiainministeriö
- taloussuunnittelupäällikkö Matti Väisänen, opetusministeriö
- toimistopäällikkö Seija Kettunen, Valtiokonttori
- erityisasiantuntija Jouko Heikkilä, Suomen Kuntaliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Peruskoulun ja lukion opettajat sekä eräät viranhaltijat ovat kunnan palveluksessa, mutta kuuluvat historiallisista syistä valtion eläkejärjestelmän piiriin. Eläkkeiden rahoitus on järjestetty suoraan valtion varoista. Kunnat eivät työnantajina osallistu tämän henkilöstönsä eläkekustannuksiin.

Kyseinen koulujen henkilöstö on tällä hetkellä ainoa ryhmä koko työeläkejärjestelmässämme, jonka osalta työnantaja ei suorita eläkemaksua.

Hallitus ehdottaa, että edellä tarkoitettujen henkilöryhmien osalta alettaisiin maksaa työnantajan eläkemaksua vuoden 1998 alusta lukien. Valtion eläkerahastosta annettuun lakiin ehdote-

taan lisättäväksi uusi 4 §:n 2 momentti, jonka mukaan edellä tarkoitettun henkilön osalta työnantajan eläkemaksu vuonna 1998 olisi 7 prosenttia ja vuonna 1999 13 prosenttia palkkasummasta. Vuodesta 2000 lukien eläkemaksu määräytyisi valtion eläkerahastosta annetussa laissa säädettyllä tavalla.

Se osa valtion eläkerahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoista, jota ei vuosittain siirretä valtiovarastoon taikka sijoiteta valtion talousarvion ulkopuolelle, lainataan valtiolle talousarviossa olevien menojen suorittamiseen. Vuoden 1996 lopussa rahaston pääoma oli noin 15 miljardia markkaa. Suurin osa rahas-

ton varoista eli noin 2,3 miljardia markkaa oli lainattu valtiolle ja noin 1,5 miljardia markkaa oli sijoitettu joukkovelkakirjamarkkinoille.

Valtiolle lainatuille varoille ja rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevalle yhdystilillä oleville varoille valtio maksaa korkoa, joka on ollut yhtä suuri kuin yksityisen alan eläkejärjestelmän

työntekijäin eläkelain (TEL) mukainen niin sanottu takaisin lainauksessa sovellettava korko. Koska varsinaista TEL:n takaisinlainauksen korkotasoa ei enää ole olemassa, hallitus ehdottaa, että valtio maksaisi jatkossa korkoa, joka on yhtä suuri kuin valtion kassan sijoittamisesta saatava keskikorko.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsiteltävänä olevan esityksen taloudelliset vaikutukset on otettu huomioon valtion talousarvioesityksessä vuodelle 1998 lisäämällä opetus-toimen valtionosuuksia 342 milj. markkaa. Menettely on saadun selvityksen mukaan kuntien ja valtion välistä kustannustenjakoa koskevien, kuntien valtionosuuslaissa annettujen säännösten mukainen. Esitys merkitsee kuitenkin lisärasitusta kuntien talouteen. Varautuminen opettajien tuleviin eläkemenoihin esityksen mukaisesti on kuitenkin valtiovarainvaliokunnan mielestä perusteltua. Samoin se, että asiakokonaisuuteen liittyvällä muulla lainsäädännöllä siirretään palvelukseen tuleva uusi kuntien opetus-toimen henkilöstö kunnallisen eläkejärjestelmän piiriin.

Yksityiskohtaiset perustelut

Käsiteltävänä olevan lakiehdotuksen 6 §:n 2 momentissa ehdotetaan muutosta valtion eläkerahastolle maksettavan koron määräytymiseen. Säännösehdoituksen mukaan korko olisi yhtä suuri kuin valtion kassan sijoittamisesta saatava

keskikorko. Ehdotuksessa ei kuitenkaan ole säännöstä siitä, kuka vahvistaa kyseisen koron. Käytännössä Valtiokonttori huolehtii valtion kassavarojen sijoittamisesta, joten Valtiokonttorilla on paras tieto kassavarojen sijoittamisesta saadusta keskikorosta. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa säännöstä täydennettäväksi siten, että koron määrää Valtiokonttori.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisesti paitsi 6 § muutettuna seuraavasti:

6 §

(1 mom. kuten HE)

Rahaston valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoille valtio maksaa korkoa, joka on yhtä suuri kuin valtion kassan sijoittamisesta saatava keskikorko. Yhdystilillä oleville varoille maksettavan koron määrää valtiokonttori ja korko tuloutetaan rahastolle vuosittain jälkikäteen helmikuun loppuun mennessä.

(3 mom. kuten HE)

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Kari Rajamäki /sd
jäsen. Olavi Ala-Nissilä /kesk
Ulla Anttila /vihr
Pirjo-Riitta Antvuori /kok
Bjarne Kallis /skl
Timo Laaksonen /vas
Reijo Laitinen /sd
Markku Lehtosaari /kesk
Håkan Malm /r
Mats Nyby /sd
Arja Ojala /sd

Maija Rask /sd
Anssi Rauramo /kok
Jukka Roos /sd
Kimmo Sasi /kok
Oiva Savela /kok
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jukka Vihriälä /kesk
vjäs. Raimo Liikkanen /kesk
Matti Saarinen /sd
Kari Uotila /vas.

